

Leiriytyminen yleisillä alueilla

KAUKEVK 21.08.2025
4416/10.03.01.01/2025

Valmistelija

tekninen johtaja Janne Karhu, 040 544 3219
yhdyskuntatekniikan päällikkö Pekka Pitkänen

Jokaisenoikeudet ja leiriytyminen

Leiriytyminen, eli tilapäinen alueella oleskelu, teltassa yöpyminen tai muu majoittuminen on jokaisenoikeus. Leiriytyminen on sallittua siellä missä liikkuminenkin on sallittua. Leiriytyä saa siis julkiselle ja yksityiselle maa-alueelle, missä oleskelu ei aiheuta vähäistä suurempaa haittaa varsinaiselle maankäytölle eikä alueella ole voimassa erityisiä oleskelukieltoja. Leiriytyä ei saa alueelle, missä leiriytyminen aiheuttaa vähäistä suurempaa haittaa maanomistajan varsinaiselle maankäyttötarkoitukselle.

Leiriytyä ei saa piha-alueille tai piha-alueiden läheisyyteen, viljelyksille eikä muille erityiseen käyttötarkoitukseen otetuille alueille, kuten puolustusvoimien alueille.

Leirintäalueet ovat erityiseen käyttöön otettuja alueita, eikä niillä siksi saa yöpyä ilmaiseksi jokaisenoikeuksiin vedoten. Leirintäalueen pitäjät ovat majoitustoiminnan harjoittajia ja saavat siten periä alueella majoittumisesta maksun sekä valita leiriytyjät, kunhan valinta ei ole ketään syrjivä.

Leiriytyjä saa nauttia jokaisenoikeuksista, esimerkiksi kerätä marjoja ja sieniiä sekä onkia. Leiriytyessä tulee ajatella ympäristöä ja maanomistajan maan hallintaoikeutta. Telttoja koskettaa kotirauhansuoja, joten telttoihin ei saa kajota tai tunkeutua.

Leiriytyminen ei saa loukata maanomistajan hallintaoikeutta, joten esimerkiksi puiden kaataminen ja maan kaivaminen ei ole sallittua. Muutkin jokaisenvolvollisuudet ovat voimassa, joten leiriytyjä ei saa esimerkiksi tehdä avotulta ilman maanomistajan suostumusta.

Järjestyslaki ja leiriytyminen

Toimintaa yleisillä alueilla ohjaa järjestyslaki jonka toteutumista valvoo Poliisi. Järjestyslain ([612/2003](#)) tarkoituksena on edistää yleistä järjestystä ja turvallisuutta yleisillä paikoilla sekä ehkäistä vaaratilanteiden syntymistä. Järjestyslaki korvasi voimaan tullessaan kuntien järjestyssäännöt. Laissa asetetaan velvoitteita ja rajoitteita ihmisten toiminnalle. Yleisillä paikoilla tarkoitetaan laissa sellaisia paikkoja, jotka on tarkoitettu yleisesti käytettäväksi tai joita tosiasiallisesti, pysyvästi tai tilapäisesti yleisesti käytetään, riippumatta siitä, kuka paikat omistaa. Tällaisia paikkoja ovat muun muassa tiet, kadut, jalkakäytävät, torit, puistot, uimarannat, urheilukentät, hautausmaat, yleisön käytössä olevat rakennukset, kulkuneuvot, virastot, toimistot ja ravintolat.

Järjestyslaki ei sisällä suoranaisia leiriytymistä estäviä säännöksiä, mutta toiminta voi tulla kielletyksi esimerkiksi yleisen järjestyksen häiritsemisen takia taikka sen ympäristölle haitallisuuden vuoksi. Jokaisenoikeuksiin sisältyy muun muassa mahdollisuus tilapäiseen oleskeluun alueella, jossa muutenkin saisi liikkua, kunhan toiminnasta ei aiheudu haittaa tai häiriötä. Jokaisenoikeuksien perusteella ei ole mahdollista leiriytyä kotirauhan piiriin kuuluvalla alueella. Rikoslain mukaiseen hallinnan loukkaukseen syyllistyy henkilö, joka luvattomasti esimerkiksi käyttää toisen hallinnassa olevaa maata rakentamalla, kaivamalla tai muulla sen kaltaisella tavalla esimerkiksi leiriytymällä tai muutoin pitkäaikaisesti oleskelemalla toisen alueella, Hallinnan loukkauksena ei kuitenkaan pidetä tekoa, josta aiheutuu ainoastaan vähäinen haitta.

Matkailuajoneuvolla lyhytaikainen majoittuminen ”puskaparkki”

Jokaisenoikeudet ohjaavat luonnossa liikkumista. Ajoneuvolla saa liikkua yleisillä tiealueilla ja pysäköintialueilla, mutta ajoradan ulkopuolella tapahtuva liikennöinti on maastoliikennettä joka lähtökohtaisesti edellyttää maanomistajan lupaa. Puskaparkkitermiä käytetään toiminnasta, jossa majoituttaan matkailuajoneuvolla leirintäalueen ulkopuolella, alueella johon ajoneuvolla pääsee. Matkailuajoneuvolla majoittujat ovat useinmiten omavaraisia ajoneuvon tarjoamin palveluin. Pysähtymispaikasta riippuen toiminnassa voidaan tukeutua myös ympäristön palveluihin ja mahdollisuuksiin. Toimintaa ohjaa yleiset ohjeet ja säännöt mm. tulenteosta, pysäköintisäännöksistä ja järjestyslaista. Puskaparkkeilussa pysähtymisen aikajänne on yleensä lyhyt, mahdollisesti illasta aamuun, kun leiriytyminen viittaa pidempiaikaiseen viipymään.

Varsinaisten leirintäalueiden lisäksi joillain aluilla voi olla myös matkaparkkeja, joilla tarjotaan nimenomaisesti matkailuajoneuvojen pysäköintimahdollisuutta ja tukipalveluita. Matkaparkit voivat olla joko ilmaisia tai maksullisia, mutta ominaista on että alueelle on järjestetty yleinen kunnossapito ja valvonta. Matkaparkit edellyttävät usein paikan varmaamista.

Leirityminen uimarannoilla

Pudasjärven kaupunki ylläpitää kolmea uimarantaa taajama-alueella, Pudasjärven uimaranta, Rajamaanrannan uimaranta ja Pietarilanpuiston uimaranta. Rajamaanrannan ja Pietarilan lähiliikuntapuistoissa on myös muita liikunta ja virkistysmahdollisuuksia. Menneenä kesänä ilmeni ajoittain tavanomaisesta poikkeava määrä matkailuajoneuvojen puskaparkkitoimintaa Pudasjärven rannassa. Alueella oli samanaikaisesti useita matkailuajoneuvoja, jotka varasivat valtaosan alueen vähäisestä pysäköintialueesta sekä olivat osittain levittäytyneenä metsäalueiden maastourille. Saatujen palautteiden mukaan toiminta koettiin ajoittain häiritseväksi ja uimaan tulleille asiakkaille ei tahtonut löytyä pysäköintipaikkaa. Jokaisenoikeuteen perustuvaa retkeilytyylistä telttailua alueella ei ole juuri havaittu. Oletettavasti majoittujien määrän lisääntyminen johtui Pudasjärven uimarannan osoittamisesta matkailijoiden suosimassa verkkopalvelussa, josta alue on sittemmin pyynnöstä poistettu. Kaupungin toimesta alueelle opastettiin väliaikainen leiriytymiskielto.

Leiriytymiskielto ei estä pysäköintiä eikä jokaisenoikeudella tapahtuvaa lyhytaikaista majoittumista.

Uimarantojen turvallisuus

Yleisen uimarannan palveluntuottaja on joko kunta tai yksityinen elinkeinonharjoittaja, jota koskee erityisesti kulutuspalveluiden turvallisuudesta annettu laki [185/2025](#) (kulutuspalvelulaki, KuPaL) Uimarantaa koskee terveydensuojelulain (763/1994) 13 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen ilmoitusvelvollisuus sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta.

Uimarantojen turvallisuudesta on erilliset turvallisuus ja kemikaalivirasto Tukes:n antamat [toimintaohjeet](#) sekä [ohjeistus](#) kulutuspalvelulain soveltamisesta

Yritysvaikutusten arviointi: Matkailutoiminnalla on suoria ja välillisiä yritysvaikutuksia. Matkailu on merkittävä elinkeino Pudasjärvellä. Leirintäalue- ja matkaparkkipalvelut ovat osa matkailuelinkeinoa.

Esittelijän esitys Valiokunta kuulee esittelyn ja käy asiasta keskustelun. Asian käsittelyä jatketaan myöhemmissä kokouksissa. Pudasjärven kaupungilla on mahdollista vaikuttaa yleisten alueiden käyttöön antamalla yleisiä ohjeita tai määrittää erillinen alueelle järjestyssääntö turvallisuuden ja käyttäjäturvallisuuden varmistamiseksi. Pysäköintiin voidaan vaikuttaa pysäköintialueiden rakentamisella ja liikenneopasteilla.

Ohjausesitys

Jakelu